

Úskalí a právní rizika online identifikace

JUDr. Josef Donát, LL.M

Stručný přehled

- 1 K online identifikaci obecně**

- 2 Současné způsoby online AML identifikace**

- 3 Novely AML zákona – jaké lze očekávat změny?**

- 4 Vládní novela AML zákona a online identifikace**

- 5 Projekt SONIA**

K online identifikaci obecně

Důvěryhodná identifikace klienta je nutná pro eliminaci obchodních i právních rizik.

Soukromoprávní rovina – bez specifických požadavků, nicméně obecně nutno vážit riziko:

(ne)vynutitelnosti smlouvy;

(ne)zachování písemné formy právního jednání podle § 562 odst. 1 NOZ;

(podmínkou „určitelnost jednající osoby“).

1

Specifické požadavky na **AML identifikaci**.

K online identifikaci obecně

AML požadavky na identifikaci klientů dopadají na tzv. povinné osoby

§ 2 AML zákona: úvěrové a finanční instituce, provozovatelé hazardních her, realitní kanceláře, auditoři, daňoví poradci, účetní, soudní exekutoři, notáři, advokáti, osoby poskytující služby spojené s virtuálními měnami a další.

V případě (nejen) online produktů vhodné / nezbytné tyto požadavky reflektovat již ve fázi vývoje

analýza povahy produktu v kontextu AML zákona → určení možného a vhodného způsobu online AML identifikace → implementace (vč. např. promítnutí do hodnocení rizik podle § 21a).

Nutné respektovat právo identifikovaného na ochranu soukromí (osobních údajů)

zejména požadavky dle GDPR – zásada zákonnosti a minimalizace (zejm. při non-AML identifikaci), řádné plnění informační povinnosti (dle GDPR i AML zákona), řádná úprava vztahů se zpracovateli a další.

2

Současné způsoby online AML identifikace

- Omezená množina způsobů
- Do značné míry limitovaná praktická využitelnost (negativní UX)

„První / kontrolní platba“ (§ 11 odst. 7)

- Kopie dvou dokladů (průkaz totožnosti + podpůrný doklad).
- Doklad potvrzující existenci účtu u banky.
- První platba ze smlouvy prostřednictvím tohoto účtu.
- **Pouze vybraná množina povinných osob → omezená použitelnost.**

Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru (§ 11 odst. 8)

- **Výkladově nejasné → nevyužíváno.**

Jiné způsoby – zjednodušená identifikace a kontrola (§ 13)

- Vhodným způsobem zjištěny a zaznamenány identifikační údaje (fakticky umožněna např. video-identifikace, využití selfie, biometriky apod.).
- **Pouze u taxativně vymezených klientů / produktů → omezená použitelnost.**

Novely AML zákona - jaké lze očekávat změny?

Dvě novely AML zákona

Vládní novela

**Komplexní novela
Implementace 5. AML směrnice**

Aktuální stav – ukončeno připomínkové řízení

Poslanecký návrh zákona

Projekt SONIA – cílem umožnit využití bankovní identity pro online identifikaci

Aktuální stav – souhlasné stanovisko Vlády; proběhlo 1. čtení (v listopadu 2019 se očekává 2. čtení)

Vládní novela AML zákona a online identifikace – I.

- **Nově – prostředek pro elektronickou identifikaci podle ZoEI**
(§ 8a návrhu)
 - ryze online řešení využitelné všemi povinnými osobami;
 - ALE, relativně omezená množina prostředků a jejich omezený (uživatelský) dosah (viz např. nízký počet držitelů eOP).

- **Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru**
(§ 11 odst. 8 návrhu)
 - dílčí zpřesnění, stále lze ale předpokládat omezenou využitelnost.

Vládní novela AML zákona a online identifikace – II.

- **Kontrolní platba** (§ 11 odst. 7 návrhu)
 - Nově jako způsob využitelný **všemi povinnými osobami** → rozšířená použitelnost.
 - **Podpurný (druhý) doklad** – nově požadavek na fotografii → menší množina použitelných dokladů?
 - **Textová podoba smlouvy** – zjednodušení, ale je požadavek na formu vůbec nezbytný?
 - **Hodnověrné prokázání existence účtu u banky** – dle DZ využitelnost AIS / PIS → jak bude / může fungovat?
 - **První platba ze smlouvy** – nově (i) platba pouze ve směru od klienta, a (ii) doprovodná informace (dle DZ např. „*otevření běžného účtu u banky B, Jan Novák*“) → praktická nepoužitelnost?

Vládní novela AML zákona a online identifikace – III.

- **Kontrolní platba – specifické / nejasné postavení AISP a PISP (§ 12 odst. 3, 4 a 6 návrhu).**
 - Za určitých podmínek při postupu podle § 11 odst. 7 **nemusí požadovat kopii podpůrného dokladu**, ALE povinnost doplnění / nové identifikace při následném poskytnutí jiné služby.
 - AIS a PIS **lze poskytnout před dokončením identifikace podle § 11 odst. 7**, ale výlučně za účelem první identifikace klienta.
 - Požadavek na **první platbu „ze smlouvy“** – naplněn, pokud bude AIS / PIS poskytována „bezplatně“?
 - Lze založit KYC produkty na AIS / PIS v souladu s PSD2?

Vládní novela AML zákona a online identifikace – IV.

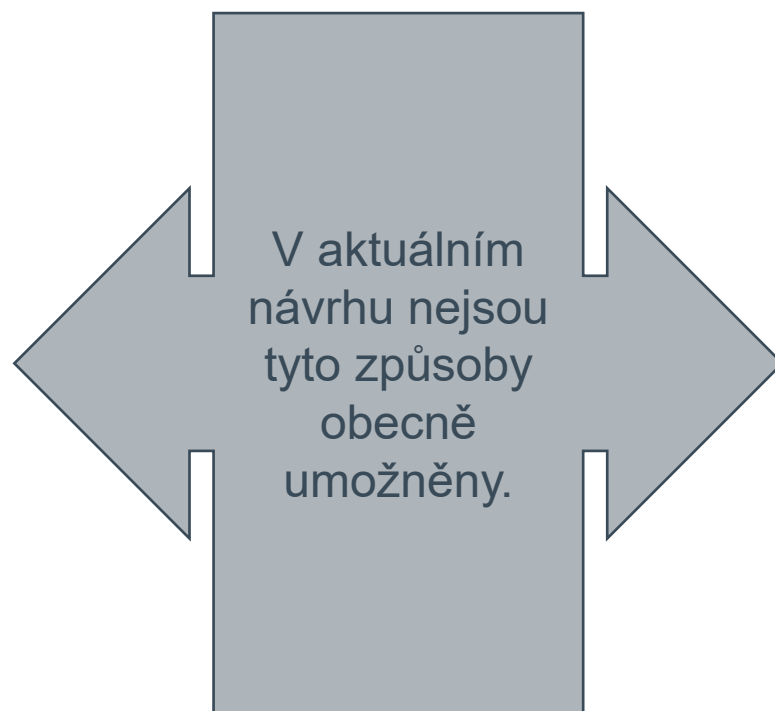
Jiné způsoby?

Video identifikace

Identifikace pomocí selfie

Biometriky

apod.

ALE, nadále využitelné **v rámci tzv. zjednodušené identifikace a kontroly** (§ 13 návrhu)

opuštěno taxativní vymezení klientů / produktů
→ širší využitelnost
nově **podmínka „nižší rizikovosti“** → širší využitelnost (nezbytné ale odůvodnit v hodnocení rizik podle § 21a)
potenciální cesta pro mnohé subjekty (typicky AISP, PISP apod.).

Projekt SONIA

- **Novela ZoB**

- Oprávnění bank poskytovat identifikační služby (samostatně / prostřednictvím BankID společnosti).
- Oprávnění bank přistupovat k vybraným údajům v základních registrech.
- Omezená přístupnost bankovní identity v rámci NIA.
- Použitelnost bankovní identity mimo NIA – podmínkou značná úroveň záruky a její vydání na základě AML identifikace klienta (i) za jeho fyzické přítomnosti, (ii) prostředkem s vysokou úrovní záruky, nebo (iii) pomocí jiného uznaného prostředku po ověření údajů v základních registrech.

- **Novela AML zákona**

- Bankovní identita jako aprobovaný způsob AML identifikace.

Děkuji za pozornost

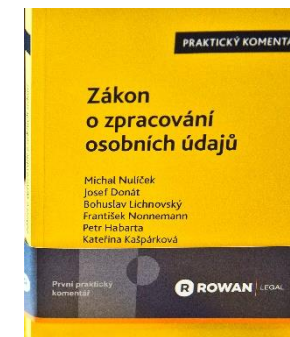
JUDr. Josef Donát, LL.M.
Advokát / Partner

donat@rowan.legal

Praktický komentář: Zákon o zpracování osobních údajů

Josef Donát je jedním z autorů
praktického komentáře

Více na www.rowan.legal

ROWAN LEGAL
+420 224 216 212
www.rowan.legal

